

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

UNA VISITA A LES ALTURES

—A què veniu mestre?
—A veure si vol fer el favor de dir-me com se fa per a ressucitar.

Obertura del curs

Un diari de Madrid, en sa edició del passat dilluns, va dedicar tota una plana a una informació que duia el següent títol: Apertura del curso.

Quin curs és aquest que acaba d'obrir-se? Es el curs taurí. Les corridas de toros han començat a tota Espanya. La Pasqua florida ha obert totes les portes dels circs on besties i homes són esbudellats.

No ha mancat gent a les places. Fins hi ha hagut el clàssic cas, relatat per la premsa, de l'aficionat madrileny que ven els matalaços per comprar l'entrada. Mentrestant, de tots els costats d'Espanya arriben noves de misèria i de dolor.

Pan y toros era l'antic lema d'Espanya. Sembla que ara Espanya renuncia al pa i s'accontenta amb els toros sols.

Els dos pretendents

URANT un parell de setmanes, els catalans hem estat amb l'ai! al cor. «Vindrà a Barcelona el senyor Dato? No vindrà?» «Vindrà a Barcelona el senyor comte de Romanones? No vindrà?» Heu's-aquí les preguntes que ens torturaven i ens privaven de dormir aquests dies darrers.

Per fi hem sortit de dubtes. Ja respirem. Ja dormim. Ja tenim als llavis la lleu mitjariella de la tranquil·litat. El senyor Dato ve. El senyor comte de Romanones no ve.

Sembla que aquesta vegada els projectats viatges responien a una competència entre els dos homes polítics. Tots dos se proposaven conquerir a Catalunya. Tots dos eren pretendents a la mà de Catalunya. La nostra terra té això: tant aviat és maltractada i ofesa pels polítics de Madrid, com reb de ells tota mena d'afalags i promeses.

Després d'un període de males accions per part de les colles madrilenyes, un nou període d'entèrment ha vingut. A les fuetades de l'hivern han seguit les pecigolles de la primavera.

Perquè no són altra cosa que pecigolles això que ve a fer-nos el President del Consell. Aquest ha vist que de resultes de la gran gitanada de les zones neutrals Catalunya li feia cara ferrenya i li ensenyava els punys closos. Al senyor Dato, home dolç i tou, aquesta actitud dels catalans li fa mal al cor. I ha cregut que era qüestió de desagraïar-nos. Amb aquest objecte ha decidit venir personalment a Barcelona, portant dins del malef de viatge cosetes ensucrades, llepoleries polítiques o econòmiques.

Mentrestant, el comte de Romanones se ha repensat, i ha renunciat al plaer de fer-nos una visita. El senyor comte no té ac-

tualment les claus de l'armari ministerial, i no pot dur-nos els caramel·los i bombons que's diu que ens durà el senyor Dato. No té altra cosa que promeses, avui per avui, el senyor comte. I tem que amb això no hi hagi prou per fer canviar d'actitud a l'esquerpa Catalunya.

El senyor Dato ve. El senyor comte de Romanones no ve... Si hem d'ésser francs, direm que tant-se-val que vinguin com que no vinguin. Els dos conquistadors seran igualment carbacejats per la garrida moça a la mà de la qual aspiren. Ni els bombons del capítol conservador ni els pagarès polítics del capítol lliberal, obtindran cap efecte satisfactori. Catalunya té altres aspiracions; els seus afectes no poden ésser pels vells verds de la política espanyola. Ella vol un casament d'amor i no pas un casament d'interès...

FULMEN

Déu i els capellans

PER a convèncer totalment als nombrosos incrèduls que corren pel món, els capellans haurien de contestar categòricament a les següents preguntes:

Si Déu vol que se'l compregui, que se l'estimi, que se'l temi, ¿per què no's dona a conèixer?

Si és tant bondados com els capellans suposen, ¿quin motiu hi ha per a tème'l?

Si ho sab tot, ¿per què amoinar-lo amb les nostres confessions i les nostres pregaries?

Si es troba a tot arreu ¿per què se li cons-

truen temples, llocs determinats per a venerar-lo?

Si és just, ¿per què hem de pensar que castigarà als homes, creats per ell, plens de feblesa?

Si els homes que fan el bé, el fan únicament inspirats per una gràcia especial de Déu, ¿per què aquest té de recompensar-los?

Si és bò i omnipotent, ¿com se comprèn que permeti el mal?

Si és tot-poderós, ¿per què permet que'ls ignorants i mal-educats reneuguin d'ell?

Si és realment inconcebible, ¿quina necessitat tenen els homes d'ocupar-se d'ell?

Si la plena consciència de Déu ens és indispensable, per què's manté constantment en l'ombra i el misteri?

Els predicaires de setmana santa tenen la paraula.

UN

El savi i el professor

U ja distingeixes,—me digué en Santiago—entre un savi i un professor. Doncs bé: aquells famosos alemanys del manifest dels 93, són més professors que savis.

La distinció me sembla ben precisa, ben clara. El savi és savi; el professor fa de savi; n'exerceix. Hi ha entre ells la mateixa diferència que entre un fundador de religió i els seus sacerdots; o que entre un autor i un actor. El gest, la mímica, pot ésser professorat, però no saviesa. La saviesa és altra cosa.

La Germania d'avui, per això, és més dòcta que savia. *Doces* vol dir *ensenyar*. És una *doctrina*, un poc *bas bleu*, que diuen els francesos. El propi Rusiñol l'anomenaria, despectivament, *la intel·lectual*.

Així com la crueltat religiosa és apareguda en el rite, en la litúrgia, i no en la primitiva predicació, així la crueltat científica és apareguda com a conseqüència d'un practicisme exagerat, tant com l'home s'es anat separant dels principis. La religió, la ciència, són coses originalment bones, ja que aspiren a la depuració del sentiment i el pensament, però se tornen perniciosos quan perden tota *cordialitat*, esdevenint pur mecanisme funcional. Això és, *professió*, *professorat*, ofici. En una paraula, *representació*, repetició habitual d'un mateix exercici. És clar que això produeix un cert embotament de la sensibilitat, en profit de l'habilitat. Els pintors, quan donen a la paraula *hàbil* un sentit ofensiu, ja volen indicar aqueixa diferència entre lo professoral i lo sentit. L'academicisme, com a vici, és exactament l'atrofia de l'emocionalitat. On no hi ha efusió ¿com voleu trobar-hi calor humà, sentit d'amor, solidaritat entre homes i pobles?

Si la ciència s'emancipa del cor, serà tant més cruel quant més ciència sia. Naturalment. Les seves perfeccions li servirien per a augmentar les seves impietats. Amb el temps, el professor, cada vegada més hàbil, se tornarà sofista, professional de l'argúcia i la paradoxa, que són graus més avançats de *professoralisme*. Aleshores dirà, per exemple, que a la ciència alemanya li és essencial el militarisme, o que Alemanya és la víctima innocent d'un complot universal.

Aqueixa figura del *Herr Professor*, quantes vegades se l'ha descrita! Les seves barbes són ja una mena de distintiu que s'ofereix a la veneració embadalida dels profans. Ja no és un home: és un doctor, un ent apart, lliure de les baixes preocupacions del ciutadà X.—Es, en un mot, la propia Alemanya, *Frau Professor*, encarregada de *disciplinar* tots els pobles, complint una missió de ciència divinitzada: una mena de Corànic, ajudat de la Santa Espasa de l'Imperi!

El cas Haeckel, singularment, és dolorós. Perque Haeckel, objecte, tantes vegades, de les ironies dretistes, s'era proclamat com a defensor heroic de la gran unitat universal, *monista*. El lliurepensament, amb totes les seves ingenuïtats prehistòriques, el reconeixia com a gran mestre, una espècie de Garibaldi civil, inerm. Res més allunyat d'ell que tota idea de supremacia militar, fortament

impregnada d'oficialisme religiós, com la que encarna Guillem II.—I amb tot, el vell Haeckel, qui havia rebutjat les condecoracions principesques, s'inclina avui davant la poderosa coacció, i firma el manifest com una retractació de tota la vida.

Si estudiéssim a fons l'evolució de les universitats alemanyes, segurament hi seguiríem el canvi sistemàtic de la saviesa en professió. Totes elles són un poc teològiques, això és, propícies a reduir a dogma les pures espiritualitats. L'inquietut hi ha estat vençuda pel mètode, per la disciplina, per la fredor. I a la pobre Psiquis, agafant-la com un curiós exemplar d'entomologia, li han tallat les ales i l'han plantada, sense cerimònia, sota l'ocular del microscopi.

GABRIEL ALOMAR

Va d'aniversari

Dimecres passat se compliren quaranta cinc anys de lo de les quintes de Gracia, el cèlebre motí que donà lloc a la fundació del nostre setmanari.

Un grapat de dies seguits, sense parar mai, la campana de la torre de la Plaça del Diamant tocà a somatent, inspirant dalit i braó als valents defensors de la causa popular, que's vegeren assetjats i bombardejats per les tropes de'n Gaminde.

LA CAMPANA DE GRACIA, al recordar avui aquell important fet revolucionari, gloria del nostre poble, incident nacional al qual deu la seva vida, es felicita a sí mateixa, tot fent constar que, a pesar dels quaranta cinc anys, es manté sana i fresca, amb el cor més jove cada dia.

Falta de voluntat

PASSADA la festa, oblidat el Sant. Com que ja no trona, ningú es recorda de Santa Bàrbara. Llestes les eleccions, ja no's parla de amples unions republicanes, ni de modestes conjuncions patriòtiques, ni tan sols de cordials relacions. Cada hu corre de nou per allà on li dóna la gana i han tornat les males cares.

Afortunadament, les eleccions municipals no són lluny, i l'esqué de unes quantes actes regidorils despertará novament un esclat de sentiments fraternals entre els homes de les distintes fraccions que aspiren al sacrifici de la seva tranquil·litat per amor als interessos de Barcelona.

La llàstima és que aquests sentiments no s'encomanen i al poble ja no l'enlluernèn aquestes abraçades teatrals tant més efusives com menys sinceres. El poble era i conti nua éssent senzillament republicà i aquestes dèries circumstancials d'unió en vigílies de eleccions ja no el convencen. En una setmana de juliol, feta en serio, demostraria novament que sempre n'està d'unit i que mai l'odi ha corcat el cor de la masa verament republicana.

L'odi fratricida, les envejetes miserables, i la mossegada calummiosa, són patrimoni exclusiu dels prohoms i dels davanters que en tenen amarat l'esperit; la exteriorització barroera d'aquests baixos sentiments va a càrrec de les colles de fanàtics que fan rotllo al entorn de les eminències.

El poble rai, prou manté viu el seu amor a la causa de la República. I si el mal exemple dels seus davanters no minvés les seves energies, encara tornaria, com ara fa sis anys, a demostrar que encara per ses venes hi corre sang revolucionaria.

Avui ja no. Ni en el poble republicà, ni en tot-hom en general fa moure un nírvil l'esperit de protesta. Per queixar-se encara queden paraules; per a posar un remei a res ja no queden fets. I això ho demostren diàriament fets senzills en apariència, però demostratius de l'idiosincrasia d'un poble. Citem-ne un.

Es unànim i no pot ésser més justificada la cridoria contra l'Ajuntament per l'estat indecent en que té el pavimentat de les Rambles. No hi ha camí de ferradura a muntanya pitjor que la rambla del Centro i de les Flors. Malgrat totes les queixes l'Ajuntament no ho arregla per la senzilla raó de que lo que arriba a les seves orelles no més són queixes.

¿Vol de debò el poble que abans de quinze dies s'hi treballi de ferm? Doncs, que comenci ell mateix les obres. Cada ciutadà que s'imposi el deure d'arrencar uns quants de aquells tarugos cantelluts i amb un dia les Rambles estaràn de tal manera que per força l'Ajuntament tindrà d'arreglar-ho.

Però veuràn com ni per una cosa tant senzilla i tant poc exposada hi ha bemols.

JEPH DE JESPU

SONATA XV

com canvien els temps! Recordeu quan erem catalanistes reconsegats? Recordeu quan ens posavem la barretina i no'ns trèiem el «bon cop de falç» de la boca? Si vos recordeu d'això també vos recordareu de quan vàrem apedregar an en Dato, de quan el xiulàrem a Terrassa i a Manresa, de quan ple de por no s'atreví a visitar Sabadell.

Demà torna a compareixer; no crec que hi hagi entusiasme, però tampoc hi hauràn cops de roc. Si hagués portat una miqueta de zona neutral a la maleta, àdhuc entusiasme hi hauria hagut.

Els treballadors no obliden que an ell deuen les lleis que més els protegeixen. Les societats obreres i els republicans tots esperen d'ell l'indult final que borri l'últim rastre de la represió que vingué després de la cèlebre setmana.

Fa mal fet en Dato de no portar amb ell la concessió de les zones; encara que l'Aguiló prediqui que ja no hi som a temps, jo crec que sí que hi som. Quasi sembla que en Pol s'hagi convingut amb el comte de Romanones per a fer la tinyela als qui governen avui. L'un predica que d'aquest govern no n'hem d'esperar res, l'altre que'ns estima tant i que'ns ho darà tot. Ja't coneixem herbeta que't dius moradux.

Ah! Sabeu que estic empipat? Baixant rambla avall m'he donat una torçada de peu que encara em fa mal. Es una brometa això de l'entarugat, ja sé de molts subjectes que estàn fent associacions per a acabar-ho de fer malbé, si és possible, formant brigades destructives. Res, en sortint del teatre, agafar un magall i començar a fer sots i a obrir trinxeres com si siguessim als boscos d'Argonne. Uns altres proposen repartir-hi unes quantes carretades de grava que rodoli al posar-hi els peus a sobre; però jo crec que lo millor fóra fer un trenca-colls a la porta de cada regidor. Amb un parell d'ells que's trenquessin una cama pot-ser se recordarien dels que'ns torcem el tormell.

No sabs que és un trenca-colls? Mira, és un clot bastant fondet, se tapa amb unes canyetes i un diari i al damunt s'hi posa terra. No's coneix res, passa un, hi fica el peu i cau de nassos. I un riul...

Heu llegit, a Sevilla, quin capellà més rabios? Els d'aquí no ho són tant, van més *matalas callando*. Això s'ha de confessar, cap clero d'aquí és capaç de degollar la senyora al mig del carrer; però allí es veu que sí que'n són capaços, i an aquell fulano li pujaren les sangs al cap i allà va. Fray Gerundio diu que la culpa no és d'ell, sinó de l'haver-se fet capellà. Home, Fray Gerundio, jo trobo que no. Si el fer-se capellà portés a matar senyores, a Vic ja no hi quedaria sexe debil. Ni a Vic, ni a Manresa, ni a Girona.

Ara, bebem-hi.

MORITZ IX

Un dilema substancios

ENTRE'l porc i la patata, els alemanys no s'acaben de decidir. Veritat és que'l conflicte és seriós. A causa de la guerra es veuen ara obligats a sacrificar una de les dues coses: les patates o els tocinos.

Els súbdits del Kaiser engreixaven els porcs amb civada, una civada excel·lent que'ls facilitava Rússia; però d'ençà del conflicte s'ha acabat l'importació d'aqueix grà i els pagesos prussians no tenen més remei que alimentar els seus garrins amb patates.

Això, com és natural, no podia durar, i vingué indispensablement la crisi de la patata. I com que, per altra part, hi han masses porcs a Alemanya per a tant poques patates, es troben en l'actualitat no sapiguent que fer davant del pavorós dilema: o acaben de engreixar els tocinos amb les patates que queden, i aleshores no hi hauràn patates per a coure un mal bístek, o guarden les patates per a atipar al Kronprinz i al Estat Major, i maten els garrins per a salar-los i anar-se'ls menjant tal com estiguin.

Com poden observar tot és prou trist i tot és mal que mata; perque una Alemanya sense patates no's comprèn, però una Alemanya sense porcs encara's comprèn menys. El porc amb patates és una menja saborosa i an ella deuen, principalment, el clatell molsut que llueixen els invasors de Bèlgica.

Quin dels dos aliments serà el sacrificat? Dificil és preveure-ho. Estem segurs que ni fent un plebiscit se'n podria treure l'aigua clara. Els intellectuals de Berlín, els noranta i pico de savis firmants del cèlebre manifest, tota la colla de polítics del Reichstag, els filòsops abnegats, votarien a favor de la sultura patata; però els de l'altre Imperi, els de la segona Alemanya, els fabricants del *made in germany* i els partidaris del 42 es decidirien indiscutiblement pel lloimillo i la cansalada.

Sort que tots ells, tant els uns com els altres, tenen una fè cega en el Gran Kultural, i estaràn disposats a acatar les seves altes i imperialíssimes instruccions.

I la terrible situació del porc i de la patata, com si ho vegéssim, es conjurarà de la següent manera:

El Gran Kultural es posarà en comunicació amb el seu Déu, el déu de les seves victòries i li dirà *imperativament*:

—Ha arribat l'hora de mostrar la teva germanofilia. ¿No vares fer un vegada el miracle dels pans i dels peixos?... Doncs, apa, ja estàs obrant el miracle dels porcs i de les patates!...

Lamentació

Eres turco y... (D'una antiga cançó)

Un turc que, de Stambul, fa quatre dies va arribà aquí, fugint del capgirell, que en aquella gran vila es creu molt pròxim, em deia ahir, parlant amb mi al cafè:

—Amic, això és un fet. La mitja lluna, tan lluenta i pulida en altre temps, entelada pel baf de la desgracia està ja a punt d'anarse'n a passeig. Una colla de barcos espantosos plens de soldats vinguts de tots indrets i armats amb uns canons que fan feresa, naveguen per davant dels Dardanels.

L'Europa vol entrà en la Ciutat Santa, decidida a humiliar l'estandart verd, i com que'l qui és més fort al fi triomfa, és probable que logri el seu intent.

Estava escrit!... Ja ho sé. Tots els imperis acaben a trompades. El dels grecs, el dels cartaginesos, el dels perses, el dels romans... Alah, que és l'únic Déu veritable, entre'ls varis déus que corren, així ho ha disposat. ¿Què s'hi ha de fer! Contra el destí dels nobles no hi ha trabec que puguin oposar-s'hi. Demà, obert el pas d'aquells estrets, on tantes voltes Turquia ha estomacat als infidels, unes quantes nacions civilitzades, o que's figuren ser-ho, usant del dret que'ls donen els canons dels seus navilis, entraran a Stambul. I bé! Per què han d'entrar-hi? Per què? Què van a fer-hi en aquell troç de terra, que no és seu, i on cada arc, cada torre, cada pedra guarda un record sagrat, un crit intern

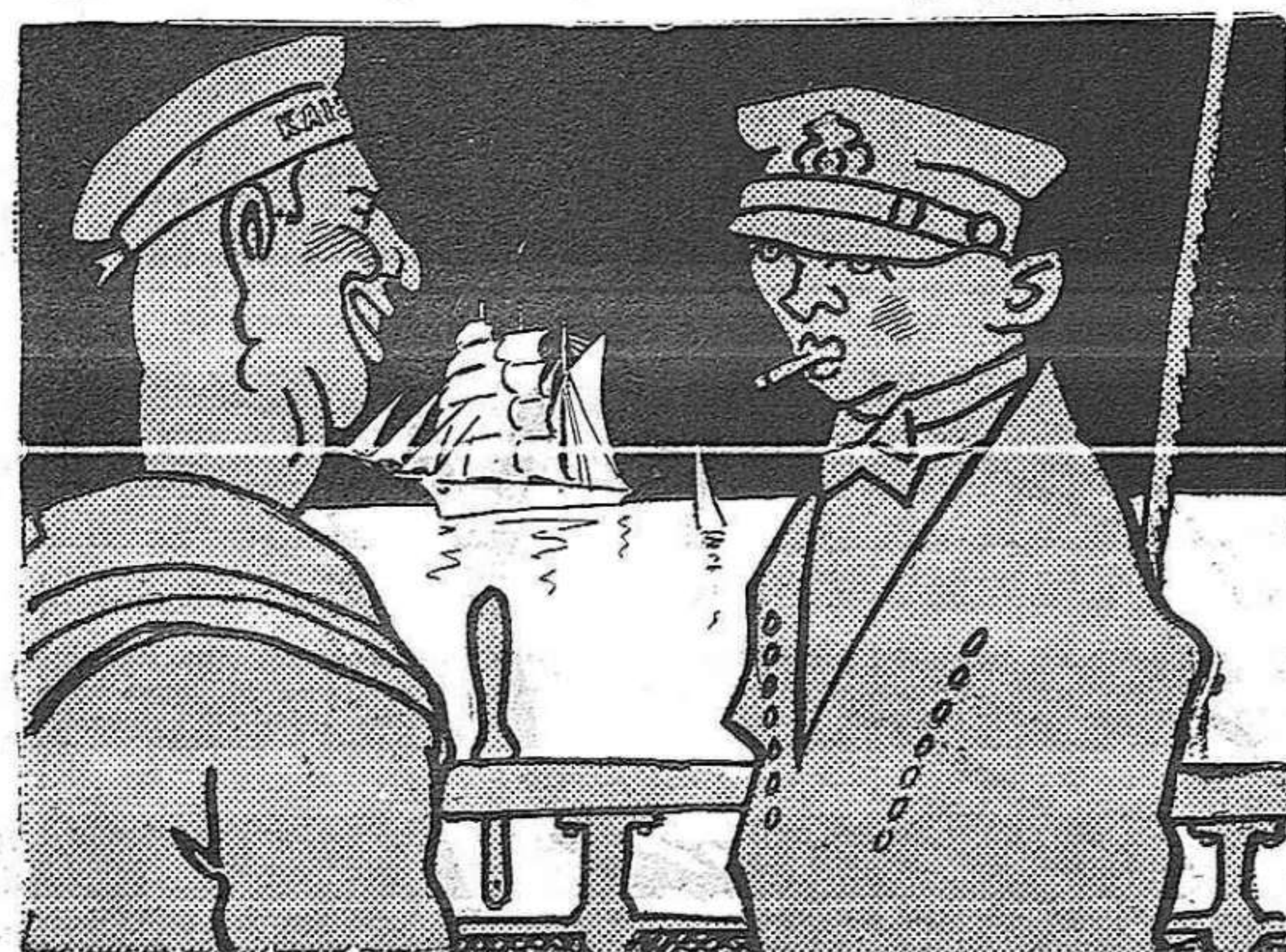
Antologia bàrbara dels temps moderns (Núm. 14)

—Que és estrany que, havent fusellat vostès a la meua dona, a mi m'hagin deixat estar tranquil...
—No us impacienteu; a vos us guardem per a la retirada.

—El Kapità ens ha dit que havíem de netejar el fusell amb oli; però jo, l'oli, me l'he sucats amb pa.

—Barco mercant a la vista... Quants minuts de temps li donem per enfonsar-lo?... Déu?
—Cal... Amb cinc ja'n tenen prou per a dir els tres parenostres.

—Si tens trumfo mata, carallot.
—Oh, ja ho dius tu, que mati...
—Es clar, home. Si en comptes d'esser cartes fossin criatures, pot-ser no t'hi pensaries tant.

Demà

Si, com creiem nosaltres amb convicció fermíssima, la guerra actual s'acaba amb la victòria de la Triple Intel·ligència, s'obrirà tot-seguit per a la causa obrera amplies horitzons d'esperança. Resolta, en gran part, la qüestió de les nacionalitats, el magne problema social creixerà encara més en importància, i la seva solució se farà més urgent. Examinant amb seny clar els diversos grans problemes de la societat contemporània, ens adonem que el problema de les nacionalitats ha d'èsser resolt abans que el problema obrer. Allí on hi ha un plet nacionalista, aquest se converteix en una qüestió previa. Les lluites socials no poden assolir la seva plena intensitat ni el seu total desplegament, mentre aquell plet no ha sigut resolt segons els alts principis de la justícia. Els socialistes que avui defensen a ultrança la tesi de la neutralitat, no s'adonen d'aqueixes conseqüències trascendentals que ha de tenir el desenllaç de la guerra. Completa és la seva ceguera. No veuen les clarors de demà que's preparen en el món. I els socialistes que no tenen la visió lluminosa del demà, són uns ben tristos i singulars socialistes.

A. R. I. V.

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 2 AL 8 DE ABRIL DE 1915

Per terra

Tot l'interès en l'actual moment se concentra en el resultat de la gran batalla dels Cárpat, llarga i duríssima. A mida que la lluita se desenrotlla en aquelles altes muntanyes, s'affirma l'impressió que es tracta d'una acció decisiva. La sort de l'Àustria-Hongria està decidint-se en aquests instants.

Els mateixos austro-alemanys se donen compte de la gravetat de la batalla. Els comunicats oficials austríacs marquen (amb molta més insistència que els russos) la transcendència de l'acció. S'endevina sense gaire esforç que l'Estat major austríac prepara l'opinió per a noves profundament desagradables.

En efecte, enfonçada la línia dels Cárpat, la plana d'Hongria, aquella hermosa *puszta* cantada pels poetes magiars, quedaria oberta al torrent desbordat de les enormes forces russes. Si els exèrcits austro-alemanys resulten impotents per a deturar els russos comptant amb la formidable barrera natural de les muntanyes carpatenques, com podran oposar-se a l'avenç de l'enemic a través de la terra plana i facilíssima del reialme d'Hongria? Aqueixos congostos per la possessió dels quals se combat ara furiosament, són, en realitat, les portes de Buda-Pest. Esbotzada la línia defensiva austríaca dels Cárpat, la situació de l'imperi dels Habsburgs haurà empitjorat terriblement. Se comprèn, doncs, que s'accentuin els rumors d'una pau separada de l'Àustria-Hongria amb els aliats.

Al front occidental, l'única acció important és la que està desenrotllant-se a l'est de Verdun, on els francesos han atacat amb vigor i han realitzat avenços considerables, ocupant diverses poblacions. La posició dels alemanys a la regió de Saint Mihiel, se fa cada vegada més difícil. Amb un nou avenç francès d'un parell de kilòmetres al sud-est de Verdun, quedarà sota el foc dels francesos la línia de comunicacions alemanya.

Per mar

Nous barcos mercants anglesos i algú de francès tirats a fons pels submarins. En canvi, un d'aquests sembla que s'ha enganxat en una xarxa metàl·lica anglesa.

El creuer turc *Medjidie*, construït en 1904 i que desplaçava 3,400 tonelades, ha topat amb una mina al mar Negre, prop del litoral rus, i s'ha enfonsat.

Al Bàltic han anat a fons set grans vapors alemanys, víctimes de les propies mines teutones. Una esquadra germànica se va trobar en situació difícil a causa de les dites mines.

Per l'aire

La primavera, diu un comunicat oficial francès, ha augmentat molt l'activitat dels nostres aviadors. Naturalment, la primavera és el temps dels aucells...

que solament els turcs poden sentir-lo? Això és lo que té gracia!... Jo ja sé lo que's diu aquí, «a Europa». Que-Turquia és un país estúpid. Que'l progrés no hi ha pogut posar jamai la planta. Que allí es viu quasi bé com en els temps de la remota infància de l'imperi. Que'l turc és un esclau. Que no hi ha res que'l lligui amb el comerç dels altres pobles. Que tot és, allí, vil, corcat, mort, sèc. Per xò, per xò és que Europa vol anar-hi. S'hi ha de dur l'esperit del temps modern; s'ha de civilitzar, vulga o no vulga; s'ha d'escombrar, amb l'escombra del progrés, tot el bagatge antic, tota la farda que hi han deixat Mahoma i els seus néts... Doncs bé, sabs lo que't dic? Avui Turquia viu... com viu: tal vegada malament, pot-ser no tan tranquil ni dítiosa com tot-hom mereix ser-ho; pot-ser té més pesars que alegríes... vull admetre-ho; però—des d'ara hi pots pujar de peus—quan l'Europa hagi entrat a casa nostra, reventant la barrera dels estrets; quan els tutors magnànims que ara ens surten siguin d'aquell país els únics reis, i llueixi allí el sol de la cultura i hi hagi filòsops, savis i irvents, ni Turquia serà més feliç que ara ni tindrà en realitat ni un sol dret més, i si en sa *nova* vida nota un canvi, —cristià, pren-ne nota—serà aquest: avui, d'impost, no més paga una lliura; llavors faran pagar-n'hi vuit o deu.—

Callà el turc. Els seus ulls, negres i fondos, varen clavar-se, serios, en els meus; tan serios i tan ficsos, que vaig dir-li: —Ets turc i, veus?, no obstant i això, jo't crec.

C. GUMÀ

mossèn Lluís li costà força de acostumar-se an aquella vida, però a tot se fa un hom amb una mica de bona voluntat i com que en la Peluda, en el fons, era una bona persona i en aquelles terres no corren misses de a pesseta sinó que totes són al menys de a cinc pesos, el negoci anava bé per a tots dos, i el nostre clergue aviat va semblar empeltat de gauchó, contin que al cap de poc temps, en comptes de teula ja duia un berret de palla, ample com un paraigües.

La seva fama s'estengué ràpidament i eren cridats per telegraf de tots els indrets de la gran planuria. Un dia els enviaren a cercar d'un poble llunyà i isolat. El viatge era difícil, però es tractava d'un casament i bateig al mateix temps (uns que havien fet Nadal abans de Pasqua) i ben pagades totes dues coses; además, a la tarda i a la nit, hi hauria festival de gramofon, i, per si això no fós prou, existien probabilitats d'un enterro de primera.

Decidiren, doncs, anar-hi; arreglaren els fòtils, engegaren el motor i Pampa enllà s'ha dit. Camina que caminaràs i no s'hi arribava mai; dinaren i avant; soparen i enllà; més tart, mossèn Lluís tingué set i demana la bota a en la Peluda; aquest li contestà:

—I ara, clero? Que no te'n recordes que demà has de dir missa?
—Es veritat. Maleitsiga!
—Què?
—Un burro mort.
—Ah!
Però com si la maledicció s'hagués dirigit a un altre objecte i s'hagués complert, tot de

una crac! el cotxe parat. En la Peluda digué:

—Bo! Ara una pana.
—Bo? Mal, deveu volguer dir.
—Calla clero.

I se posà a tractar d'arreglar-ho. Que és cas! Ni endavant ni endarrera i clavats al mig de la Pampa, sota milions d'estels, escoltant els crits selvatges de les besties feres a les que espantaven amb la bocina.

Per fi clarejà, miraren per tot arreu, no's veia ni un rancho, res, i ells allí, mossèn Lluís ja estava per esmorzar quan en la Peluda li digué:

—Venen.
—Per on?
—Per allí.

En efecte; se veia una polsaguera, aviat se veieren uns cavalls y desseguida se trobaren rodejats d'aquells que'ls havien enviat a cercar. Estranyats de que no hi arribessin havien anat a cercar-los.

Els cavallers se burlaren de l'auto feren muntar a cavall a mossèn Lluís qui s'endugué el gramofon, i en la Peluda se quedà amb el cotxe esperant que vinguessin a cercar-lo amb cavalls per a arrocegar-lo.

Arribats al punt, se començà la cerimonia, mossèn Lluís reptà als nuvis per no haver tingut paciència i esperat a ésser casats per a tenir familia. Després beneí l'unió i batejà la criatura.

A la farda en la Peluda ja arribat, organitzà un gran festival en el qual se begué molt i se ballà força. El gramofon tingué un gran èxit.

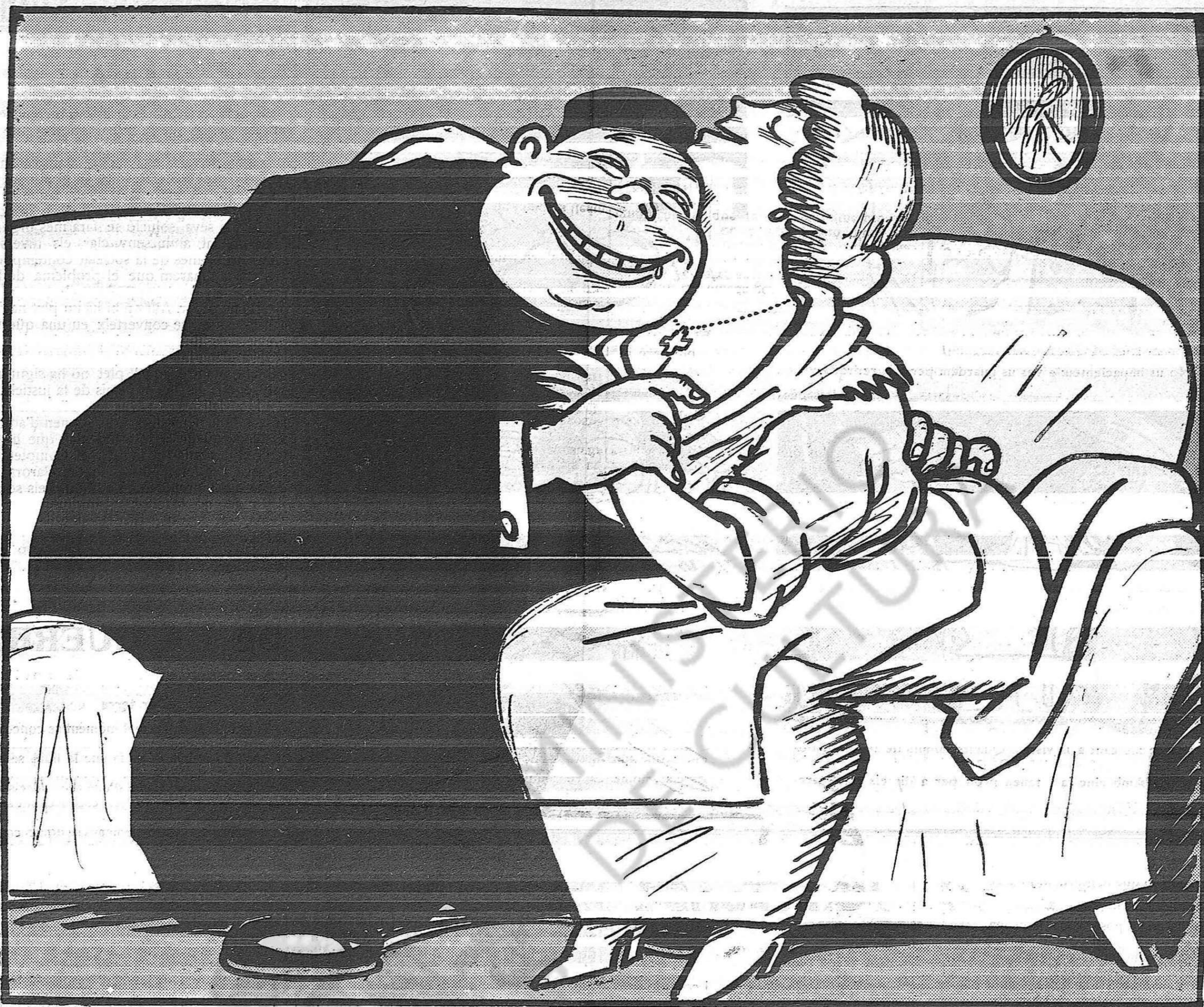
Mossèn Lluís es retirà a descansar doncs la cosa se posava lletja. En la Peluda s'hi quedà i feu molta broma.

Arregiat i automodit, a i endema cobraren i sortiren. Quan ja eren molt lluny en la Peluda digué:

—Sabs clero?
—Què?
—Fa riure molt.
—Què?
—Ho vareig saber ahir.
—Què?
—Els nuvis eren germans.

IDILI DE PASQUA

Ella.—No troba que s'ha acabat molt depressa, la Quaresma?
 Ell.—Ai, tonta!... Qualsevol diria que anyores el magre!

Diversos punts militars teutons han rebut bombes dels aeriplans. Tres aparells germànics han estat abatuts. Garrós i Navarre, famosos aviadors, han estat els autors de dugues d'aquestes fetes aeries.

Lo que arriba a cavilar aqueixa gent de Madrid!...
 Un diari de la *corte y villa* ha descobert que, en vista de l'actitud del senyor Boladeres, proibint la circulació de cotxes i tramvies durant el dijous i el divendres sants, ni Barcelona pot ja aspirar a l'hegemonia ni, sense despertar rezels, és possible que pensi en res que se sembli a autonomia regional.
 Tot, perquè a un alcalde de real ordre se li ha ocorregut fer un punt de neol!...
 Què hi farem!...

Un amic que jo tenia ja sempre m'ho deia:—Noi, per coneixe gent guillada no és precis anà a Sant Boi.

El Govern ha obert un concurs entre els arquitectes i escultors espanyols, per a construir un monument dedicat a Cervantes.

Les condicions del concurs són les acostumades. Lo únic que en elles hi ha d'extraordinari és la quantia del premi que s'ofereix als autors dels tres projectes que'l jurat consideri millors.

Saben quina quantitat se'ls donarà?... 11,666 pessetes amb 66 cèntims.
 Ni un cèntim més ni un cèntim menos.
 A Barcelona, abans, hi havia fondes de sisos. Es veu que avui, a Madrid, hi ha també premis del mateix número.
 11,666'66... ¿N'havien vist mai tants, junts?...

En una correspondència de Londres llegim aquesta graciosa observació:

«S'ha notat que la majoria dels homes que's presenten a allistar-se en les oficines de reclutament són casats.

«L'explicació del fet és senzillesima.
 »Aquests homes van indubtablement a la guerra, buscant una pau... que a casa seva no troben.»

I encara diran que'ls anglesos no tenen *esprit!*...

Ara sí que, decididament, serà precis creure en els meravellosos progressos del Japó, tan ponderats per tots els viatgers que visiten l'Extrem Orient.

Acaben de verificar-se eleccions legislatives

en aquell remot imperi, i, segons telegrams rebuts, el Govern sol—i amb tota legalitat, no cal dir-ho—ha conseguit treure triomfants 40 diputats més que totes les oposicions reunides.

¿No és això lo que precisament succeeix en les nacions verament civilitzades?

Salve, Japó!...
 Ets digne de posar-te al costat de la vella i acreditada Europa.
 Ja no't falta sinó que inventis un canó de 43 o de 76.

La nostra estimada germana petita *L'Esquella de la Torratxa* acaba d'ésser víctima de les ires fiscalsques.

S'ha vist denunciada per «escarni al dogma» a conseqüència de la reproducció d'una auca ignoscentona, que representava una processó rural.

Abans aquest honor de les denúncies clericals el disfrutava sols la condemnada *CAMPANA*. Ara *L'Esquella* ja quasi ens fa la competència. Menos mal que tot queda a la família!

Dimarts passat va complir-se un any de la constitució de la Mancomunitat Catalana.

I els il·lustres mancomunistes, empleats xics i grans, varen celebrar l'aconteixement... deixant de treballar tot el dia.

Tant mateix, això de practicar procediments tant espanyols en coses tant catalanes... no fa *guerrero*.

El dia 13 arribarà el comte de Romanones. El dia 14 sortirà cap a Mallorca. El dia 16 tornarà a venir. El dia 17 se'n tornarà a anar. Serà aquí, doncs, «de passada.» Serà una *passa* més com el tifus... però més ràpida.

El President del Consell ha aplaçat el seu viatge a Barcelona vuit dies més. I es compren. Les coses bones es fan guar.

OBRA NUEVA

Dr. JULIO CARRET

Demostración de la inexistencia de Dios

Traducción de J. PRAT

Un tomo UNA peseta

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C^o